Súd:	Okresný súd Poprad
Spisová značka:	19C/89/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8723212576
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Iveta Jenčová
ECLI:	ECLI:SK:OSPP:2025:8723212576.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

19C/89/2023

Okresný súd Poprad - sudkyňou JUDr. Ivetou Jenčovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpený: Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., so sídlom Ku Potoku č. 4, 040 16 Košice, IČO: 54 725 542, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom Pribinova č. 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práva žalovaného podľa práva Európskej únie Slovenskou republikou, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2 300,- eur, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na 100% náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podanou žalobou žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu vo výške 8.000,- € a nahradiť trovy konania.
Uviedol, že do 30.11.2023 bol príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky (ďalej aj ako „HaZZ“) s miestom výkonu štátnej služby v Poprade a okolí.
Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si uplatnil z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transformovaná Smernica Európskej únie č. 2003/88/ ES (ďalej aj „Smernica“), v dôsledku čoho mu vznikla škoda, za čo zodpovedá štát a ten je teda pasívne legitimovaným v tomto konaní. Za Slovenskú republiku koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor v zmysle § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, a ktoré bolo garantom právnej úpravy podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.
Došlo k porušeniu práva žalobcu garantovaného mu právom Európske únie, keďže jeho týždenný pracovný čas presiahol dĺžku týždenného pracovného času určeného uvedenou Smernicou a prekročenie tohto limitu členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením.

Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil za obdobie 3.rokov pred podaním žaloby, teda za obdobie od 19.12.2020 do 30.11.2023, dokedy bol príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, a to ako náhradu škody za porušenie práva Európskej únie k jeho ujme. Týždenný pracovný čas žalobcu sa skladal zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasledovala 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto „naskladaného" týždenného pracovného času pravidelne prekračoval 48 hodín.
Žalobca predložil výpočet priemerného pracovného času za rozhodné obdobie, vypracovaný v súlade s článkom 6 písm. b) a 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Uviedol, že porušenie čl. 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k nemu je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu, a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (napr. C-429/09).
Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je s poukazom na § 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore rozvrhnutý nepravidelne. Jeden služobný deň žalobcu sa skladal zo štátnej služby, t. j. pracovnej zmeny v trvaní 16 alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§92 zákona) v trvaní 7 alebo 8 hodín. Počas rokov 2019-2021 sa jednalo o 17 hodinové pracovné zmeny, po ktorých bezprostredne nasledovala 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Počas rokov 2022 a 2023 sa jednalo o 16 hodinové pracovné zmeny a na ne nadväzujúcu 8 hodinovú služobnú pohotovosť na pracovisku. Celkovo tak trávil žalobca na pracovisku minimálne sústavne 24 hodín v jenom služobnom dni. Služobná pohotovosť je určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín, a to v rokoch 2019-2021 na čas od 22.30 hod. do 5.30 hod., t. j. 7 hodín (od 7.00 hod. do 22.30 hod. a od 5.30 hod. do 7.00 hod. bola štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín) a v rokoch 2022 a2023 na čas od 22.00 hod. do 6.00 hod., t. j. 8 hodín (od 7.00 hod. do 22.00 hod. a od 6.00 hod. do 7.00 hod. bola štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín). V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Pri nerovnomernom rozvrhnutí pracovného času žalobca každý tretí deň odslúžil 24 hodín a následne mal 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúžila 10 pracovných zmien, každý tretí mesiac 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Nakoľko na každú zmenu nadväzuje služobná pohotovosť, žalobca strávil na pracovisku bežne 240 až 264 hodín za mesiac, pričom tu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca musel zdržiavať na pracovisku a v prípade potreby musel byť pripravený na výjazd do 1 minúty od jeho vyhlásenia. Napriek tejto skutočnosti sa mu čas pracovnej pohotovosti nezarátaval do fondu pracovného času. Napr. v mesiaci marec 2023 strávil na pracovisku 275 hodín, ale v rámci fondu pracovného času mu bolo vykázaných len 195 hodín.
V dôsledku uvedeného žalobca nemal dostatok času na regeneráciu a odpočinok, bol oddelený od svojho vlastného súkromného sociálneho prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa svojím vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas bola takmer vylúčená. Uvedené podľa názoru žalobcu vyvolalo zodpovednosť žalovaného podľa práva EÚ za škodu (nemajetkovú ujmu) spôsobenú nesprávnou transpozíciou práva EÚ do vnútroštátneho práva. Mal za to, že služobný čas mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich zo Smernice 2003/88/ES. V dôsledku porušenia práva Únie došlo zo strany žalovaného k porušeniu práva žalobcu na ochranu zdravia (čl. 20 Ústavy SR) a zároveň aj k zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože musel odpracovať viac, ako by bol povinný v zmysle ustanovení Smernice, a teda tento čas nemohol venovať rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovaným zaradením.
Žalobca poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-429/09 G. Fuß, C-437/05 J. Vorel ako aj C-397/01 Pfeiffer, pričom Súdny dvor v týchto rozhodnutiach konštatoval, že pohotovosť, ktorá je vykonávaná v režime fyzickej prítomnosti na mieste výkonu práce, je potrebné zahrnúť do týždenného pracovného času, ktorý nemôže týždenne prekročiť rozsah 48 hodín. Prvé z uvedených rozhodnutí sa dokonca týkalo režimu pohotovosti u nemeckých hasičov a Súdny dvor v ňom uviedol, že čl. 6 písm. b) Smernice má priamy účinok. Vo vzťahu k žiadanej výške nemajetkovej ujmy, žalobca uviedol, že táto má byť primeraná, pričom poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ a to vo veci C-46/93, kde tento súd zdôraznil, že spôsob náhrady škody má byť v súlade so zásadou rovnocennosti, a to s prihliadnutím na náhradu škody, ktorá je poskytovaná vnútroštátnymi súdmi v rámci sťažnosti alebo podobných žalôb, vychádzajúcich z vnútroštátneho práva. Žalobca taktiež uviedol, že z úniového práva vyplýva, že je úlohou vnútroštátneho súdu, aby posúdil, či boli naplnené úniové podmienky vzniku zodpovednosti členského štátu, pričom v zmysle stabilizovanej judikatúry ide konkrétne o to, či cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, či porušenie takejto normy bolo dostatočne závažné, a či medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť.

Žalobca mal za to, že v jeho prípade boli splnené všetky podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra SR, za porušenie jeho práva garantovaného čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, z čoho vyplýva jeho nárok na náhradu takto spôsobenej škody. Čo sa týka prvej podmienky, tak v tejto súvislosti poukázal na to, že čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ ES upravuje maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, keďže uvedené ustanovenie predstavuje pravidlo sociálneho práva EÚ, ktoré nemôže byť podrobené akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Vo vzťahu k druhej podmienke a to charakteru porušenia práva EÚ, v tejto súvislosti žalobca poukázal na judikatúru Súdneho dvora (bod 58 rozsudku G. Fuß), z ktorého vyplýva, že toto porušenie práva EÚ je dostatočne závažné. Taktiež žalobca mal za splnenú aj príčinnú súvislosť medzi porušením čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 a škodou, keďže v dôsledku nedodržania maximálneho týždenného pracovného času v danom prípade, žalobca stratil čas, ktorý mohol venovať odpočinku, prípadne svojim voľnočasovým aktivitám. Vo vzťahu k samotnej výške uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobca poukázal na to, že vnútroštátne právo nemá osobitnú úpravu, obsahujúcu náležitosti konania o náhrade škody, spôsobenej porušením úniových práv jednotlivcov, preto analogicky na vec navrhol aplikovať ustanovenia § 11 až 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu. Žalobca vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na to, že v prípade žalobcu dochádzalo k dlhodobému nerešpektovaniu úniovým právom určeného týždenného pracovného času podľa Smernice 2003/88/ES, čo sa prejavilo v jeho osobnostnej sfére.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že Smernica 2003/88/ES v čl. 1 ods. 3 v rámci osobnej pôsobnosti, vymedzuje odvetvia, na ktoré sa táto smernica má vzťahovať, pričom táto je vymedzená odkazom na čl. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 89/391/EHS z 12.06.1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, pričom táto smernica v čl. 2 ods. 2 obsahuje aj negatívny výpočet odvetví, na ktoré sa jej pôsobnosť nevzťahuje, pričom sa jedná aj o odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Preto vzhľadom na charakter žalobcom vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica 2003/88/ ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca.
Žalovaný uviedol, že štátnu službu príslušníkov HaZZ vykonávajúcich zásahovú činnosť, ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím pracovného času, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice v článku 2 ods.2. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom, štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii, a pod.). Taktiež čo sa týka úloh, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa názoru žalovaného, odkazujúc na právne predpisy týkajúce sa civilnej ochrany integrovaného záchranného systému, ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, tieto činnosti bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS.
Žalovaný poukázal na § 12 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, na § 3 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., na § 8 ods. 1 a § 12 ods. 1 zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, a v súvislosti s tým uviedol, že nakoľko príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi, aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, nemožno na nich aplikovať predmetnú smernicu v časti rozvrhnutia služobného času ako aj odmeňovania.
Žalovaný vo svojom vyjadrení vzniesol aj námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, keďže podľa jeho názoru mal byť v predmetnom spore žalovaný zamestnávateľ žalobcu, ktorý rozvrhoval žalobcovi týždenný pracovný čas. Mal taktiež za to, že bolo povinnosťou žalobcu podľa § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. upozorniť svojho nadriadeného, že mu zamestnávateľ určuje pohotovosť nad Smernicou povolený limit. Žalobca si uvedenú povinnosť nesplnil, a taktiež za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený Smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno. Zamieňanie si Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ako dvoch samostatných subjektov, je ďalším dôvodom nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Aj keby súd dospel k záveru, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí

so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky.
Následne sa žalovaný vyjadril k transpozícií jednotlivých článkov Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. V tejto súvislosti uviedol, že čl. 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES bol transponovaný do štvrtej hlavy zákona č. 315/2001 Z.z., konkrétne do ustanovení § 85 a nasl., ktoré upravujú služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Z uvedených ustanovení vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase, sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z.z. Uviedol, že ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nepopierajú, že by služobná pohotovosť v štátnej službe bola výkonom štátnej služby, ale účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Poukázal na to, že pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo sa prejavuje aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalovaný mal za to, že ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2019 – 2020 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2021 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2022 (čl. 3) a platnej Kolektívnej zmluvy 2023 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES.
Vo vzťahu k transpozícií čl. 6 Smernice 2003/88/ES poukázal na čl. 16 písm. b) a čl. 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, pričom uviedol, že predmetná smernica pripúšťa výnimku z maximálneho limitu počtu hodín za splnenia podmienok, ktorými sú písomný súhlas zamestnanca s výkonom práce nad zákonom a Smernicou povolený maximálny limit počtu hodín, zamestnávateľom vedený záznam o všetkých zamestnancoch, ktorí vykonávajú takúto prácu a zároveň, ak zamestnávateľ dodržiava všetky zásady ochrany bezpečnosti a zdravia zamestnancov pri práci, a ak žiadnemu zamestnancovi nevznikne zo strany zamestnávateľa ujma za to, že nie je ochotný súhlasiť s vykonávaním takejto práce. Smernica 2003/88/ES (čl. 16) umožňuje ustanoviť aj odlišné referenčné obdobie, a to v trvaní 4 mesiacov, čo prichádza do úvahy pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase a zároveň v čl. 17 ods. 3 Smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky, a určenia dlhšieho referenčného obdobia na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v kolektívnej zmluve, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. V tejto súvislosti uviedol, že zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle § 85 zákona č. 315/2001 Z. z., avšak v zmysle § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Ustanovenie § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi žalobcu rozvrhnúť služobný čas hasičov aj nerovnomerne, avšak dĺžka riadneho služobného času nemôže byť v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín a s poukazom na § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z. nemôže celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti prevýšiť 24 hodín v služobnom dni.
U žalobcu došlo k nerovnomernému rozvrhnutiu služobného času v referenčnom období 6 mesiacov, čo umožňuje čl. 17 ods. 1 Smernice. Napriek tomu, že vnútroštátne právo explicitne neupravuje maximálny priemerný týždenný služobný čas, tak zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, preto mal za to, že právne predpisu sú transponované v čl. 6 Smernice správne.
Keďže sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprevzal smernicu do zákona správne, preto neboli naplnené podmienky pre vznik nároku na náhradu škody.
Taktiež žalovanému nebolo zrejmé, aká škoda vznikla žalobcovi, keďže za vykonávanie pracovnej pohotovosti bol žalobca odmeňovaný, a to bez ohľadu na to, či došlo k výkonu práce žalobcom.
Poukázal aj na rozhodnutie Súdneho dvora C- 46/93 Brasserie du Pécheur (bod 84), v zmysle ktorého by mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Keďže žalobca neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. že výkon služobnej pohotovosti považuje za ujmu, nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadnému vzniku takejto ujmy alebo aspoň obmedzil jej rozsah.

Žalovaný poukázal na to, že vo veci Günter Fuß, na ktorú poukazuje žalobca, sa jednalo o vec mestského hasiča, pričom výkon služby mestského hasiča sa odlišuje od služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát. Z predmetného rozhodnutia Súdneho dvora následne žalovaný odcitoval odsek rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že Smernica 2003/88/ES neobsahuje nijaké ustanovenie, týkajúce sa náhrady škody, vzniknutej porušením jej ustanovení, preto je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určil, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a zároveň, aby definoval pravidlá, týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 8C/25/2017 z 23.12.2019, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/6/2020 z 24.11.2020. Uviedol, že v konaní je potrebné preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad maximálny týždenný limit, nakoľko nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú hodinami nad maximálny limit pracovného času a taktiež je v tejto súvislosti potrebné zohľadniť aj nerovnomerné rozvrhnutie služobného času v referenčnom období.
Žalovaný mal za to, že na účely výpočtu priemerné pracovného času s poukazom na výpočty maximálneho priemerného pracovného času podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES bolo správne transponované do slovenského právneho poriadku referenčné obdobie dlhé šesť mesiacov a teda je nutné na účely konštatovania porušenia práva Európskej únie v zmysle smernice 2003/88/ES vychádzať z výpočtov priemerného pracovného času na šesťmesačné referenčné obdobia.
Žalobca predložil výpočet priemerného pracovného času za dané mesiace. Ide ale o mylnú interpretáciu, ktorá úplne ignoruje ďalšie ustanovenia smernice 2003/88/ES okrem ustanovenia čl. 6 a teda žalobca si vytvoril vlastné referenčné obdobie podľa vlastného uváženia, o ktorom nepojednáva ani smernica 2003/88/ES. Predkladaná tabuľková časť je absolútne irelevantná, nakoľko vychádza z mylného právneho posúdenia. Predkladané tabuľky žalobcu nezapočítavajú do svojho prepočtu, v časti „počet dní“ ani dni označené ako VS, SVP, DOD, LEK, SVK či DOS v zmysle žalobcom predložených plachiet. Ide o mylnú interpretáciu pojmu neutralizácie v zmysle smernice 2003/88/ES.
Prípadným neutralizovaním dodatkovej dovolenky (DOD), voľna za štátnu službu vo sviatok (VS), dovolenky za sviatok bez odpočtu (DOS), voľna vyplývajúceho z kolektívnej zmluvy (SVP) a pod., by došlo k absurdnej situácii spočívajúcej v tom, že čím viac dní voľna by žalobca čerpal v referenčnom období, a to nad rámec toho, ktoré predpokladá smernica, tým horší priemerný týždenný pracovný čas by mu vyšiel, a to napriek tomu, že by pracovným časom strávil menej času. Preto nie je možné prijať argumentáciu žalobcu. Ide o účelné znižovanie deliteľa pri výpočte priemerného týždenného pracovného času, ktoré nedodržiava ani základné princípy logiky. Žalobca účelne neutralizuje všetky druhy voľna, teda dni, počas ktorých má čas na oddych, regeneráciu a rodinu, aby účelne navýšili priemerný týždenný pracovný čas. Takýto postup vedie k absurdným záverom spočívajúcim v tom, že čím viac dovolenky žalobca má a čerpá, tým viac dní sa nezapočítava do referenčného obdobia, čoho dôsledkom pri výpočte priemerného týždenného pracovného času je zvyšovanie priemerného týždenného pracovného času pri súčasnom znižovaní skutočného pracovného času. S poukazom na Výkladového oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času č. 2023/C 109/1 žalovaný citoval „Pokiaľ ide o referenčné obdobie použité na výpočet priemerného týždenného pracovného času, v článku 16 smernice sa stanovuje, že „[…] Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne; […]“.
Žalovaný mal za to, že spomínané dni označené ako DOS, VS, LEK, DOD, SVK či SVP nemožno nezapočítať, respektíve nemôžu vystupovať ako neutrálne, nakoľko argumentácia žalobcu, že tieto dni na účely výpočtu referenčných období by mali byť vynechané, nenachádza oporu ani v smernici 2003/88/ES a ani v inom právnom predpise a zároveň ani v logike veci a zásadách či účele smernice 2003/88/ES. Spôsob prepočtu odpracovaných hodín žalobcu je v absolútnom nesúlade so smernicou 2003/88/ES a rovnako aj s jej princípmi a zásadami, na ktorých je postavená. Skutočnosť, že ide o druh sociálneho práva Európskej únie, ktorým sa stanovili minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, nezakladá právo zamestnancom, respektíve v danom prípade príslušníkom hasičského a záchranného zboru, aby svojvoľne a bezdôvodne odpočítavali z výpočtu referenčných období všetky dni rôznych druhov voľna, ktoré sú zákonom alebo kolektívnou zmluvou priznávané nad rámec smernice 2003/88/ES, nakoľko práve takéto dni majú za cieľ dosiahnuť ochranu bezpečnosti a ochranu zdravia pri organizácií pracovného času. Žalovaný mal za to, že poskytnutie dní voľna, ktoré žalobca nezapočítava, nemôže mať za následok, že v konečnom dôsledku bude zámer zákonodarcu na ujmu zamestnávateľa aj napriek tomu, že dané dni voľna sú poskytnuté s cieľom chrániť zamestnanca.

Žalovaný v ďalšom poskytol (ako uviedol) prepočet referenčných období spôsobom, ktorý predostrel žalobca, avšak v súlade so smernicou 2003/88/ES a § 86 zákona o hasičskom a záchrannom zbore na 6-mesačné referenčné obdobia v zmysle žalobcom predložených plachiet a poukázal na skutočnosť, že ním predložený prepočet priemerného týždenného pracovného času preukazuje, že do práv žalobcu bolo zasiahnuté len v 1 referenčnom období a to s prekročením o 0,421 hodín / týždenne, čo predstavuje približne 25 minút týždenne. K prekročeniu došlo len formálnym spôsobom z dôvodu neutralizácie 3 celých mesiacov, konkrétne 12/2020, 1/2021 a 2/2021. Žalobca v predmetnom referenčnom období odpracoval najmenší počet hodín, avšak z dôvodu dlhej neutralizácie, 3 mesiacov, došlo k formálnemu zásahu do práva žalobcu vyplývajúce z čl. 6 smernice 2003/88/ES v predmetnom referenčnom období. Z uvedených referenčných období, v referenčnom období december 2020 – máj 2021 došlo k značnej neutralizácií (3 mesiacov zo 6-mesačného referenčného obdobia), čo skresľujúco povýšilo priemerný týždenný pracovný čas žalobcu a teda smernica aj v zmysle žalobcových prepočtov, ako aj prepočtov žalovaného, bola formálne porušená a to aj napriek skutočnosti, že v predmetnom referenčnom období žalobca odpracoval najmenší počet hodín. Z uvedeného dôvodu mal žalovaný za to, že v tomto období žalobcovi nemohla vzniknúť žiadna nemajetková ujma, ktorej sa dovoláva.
K zvyšným referenčným obdobiam uviedol, že priamo zo žalobcom predložených prepočtov konkrétnych mesiacov vyplýva skutočnosť, že smernica 2003/88/ES nebola porušená, a že je celkom zjavne zrejmé, že vo vzťahu k žalobcovi nebola smernica porušená v takom rozsahu, že by mu mohla vzniknúť akákoľvek nemajetková ujma z dôvodu porušenia čl. 6 smernice 2003/88/ES. Aj napriek tomu, že žalobca používal na výpočet mesiacov spôsob, ktorý nemá oporu v smernici 2003/88/ES a ani v žiadnom právnom predpise, aby si „prilepšil“ v konaní, tak aj prepočet predložený ním samotným preukazuje, že smernica 2003/88/ES v 5 referenčných obdobiach nebola vo vzťahu k nemu porušená a v ostatnom referenčnom období došlo len k porušeniu o 0,76 hodiny týždenne, čo však vyplýva z nesprávneho prepočtu. V skutočnosti šlo o prekročenie len o 0,42 hodiny týždenne, teda približne 25 minút týždenne, čo tvorí spolu necelých 5,5 hodín v celom referenčnom období. Žalovaný však trval na svojom prepočte a využitie výstupov zo žaloby použil len na preukázanie, že aj samotný žalobca v zásade preukázal, že smernica 2003/88/ES voči nemu v 5 referenčných obdobiach porušená nebola. Vo vzťahu k žalobcovi bola smernica porušená len minimálne, dokopy len o necelých 5,5 hodín v celom žalovanom období, a nie je dôvod priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch za porušenie práva Európskej únie.
Vo vzťahu k výške žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že túto považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podstatne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público-Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko).
Žalovaný tiež uviedol, že nestačí, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané, pričom súd musí posudzovať každý prípad jednotlivo. Poukázal tiež na príslušné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Žalovaný poukázal aj na ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že žalobca je povinný zdôvodniť, prečo nebola pre neho postačujúca iná forma zadosťučinenia. Zo strany žalobcu nebol preukázaný zásah do súkromného, rodinného života, či nepriaznivosť zdravotného stavu, v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Nebola preukázaná ani existencia závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať.
Žalovaný tiež vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti vzhľadom na skutočnosť, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu Smernice, pričom túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy, teda v danom prípade Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako orgán konajúci v mene žalovaného, pričom príslušným je Mestský súd Bratislava IV, kde navrhol vec postúpiť, alternatívne navrhol konanie zastaviť s poukazom na vznesené námietky nedostatku splnenia procesných podmienok konania a

nedôvodnosti žaloby. V prípade, že sa súd nestotožní s uvedenými námietkami navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu nárok náhradu trov konania.

3. Žalobca v replike poukázal na prípad Pfeiffer ESD, z ktorého citoval: „Čl.2 ods.2 Smernice 89/391 nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice“ (C-397/01,bod 53). V dôsledku toho „výnimka uvedená v Čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS bola prijatá len za účelom zabezpečenia riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia, alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa, pre ktoré je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové záchranné tímy (bod 55 rozsudku). Poukázal aj na Uznesenie ESD prijaté vo veci C-52/04, Personalrat der Feuerwehr Hamburg, ktoré potvrdzuje, že na „činnosti zásahových síl verejnej hasičskej služby sa nevzťahuje výnimka uvedená v Čl.2 ods.2 smernice č.89/131/EHS, ale tieto činnosti naopak patria do pôsobnosti tejto smernice, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok“ (bod 57). Z novšej judikatúry ESD možno spomenúť vec C-518/15, A. E., v ktorej súd takisto rozhodol, že : „Smernica 2003/88/ ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie“. Tieto závery sú potvrdené aj samotnou Smernicou, ktorá v Článku 17 ods. 3 bode iii) výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Z uvedených dôvodov nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané Hasičským a záchranným zborom SR a aj pre výkon týchto služieb garantuje 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas podľa Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES.
Námietka nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného považoval za nedôvodnú, dôvodil obdobne ako v žalobe a uviedol, že aj rozhodovacia prax všeobecných súdov vyriešila už túto otázku. Poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31.05.2023 v ktorom tento uvádza: „Súd prvej inštancie na túto, žalovany´m už v priebehu prvoinštančného konania nastolenú esenciálnu otázku, odpovedal v jeho neprospech, a to vo svojej podstate s vysvetlením, že z pohľadu judikatúry ESD sa štát zodpovednosti za porušenie unijného práva nemôže zbaviť a že ESD vo svojej rozhodovacej praxi pripúšťa zodpovednosť štátu aj v prípadoch porušenia unijného práva zamestnávateľom, majúcim verejnoprávnu povahu. Na podporu tohto svojho názoru súd prvej inštancie vy´stižne poukázal na závery, vyply´vajúce z rozhodnutia ESD vo veci C - 429/09 Fuss. Už len taky´mto zdôvodnením súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu uspokojivo zodpovedal žalovany´m nastolenú otázku jeho vecnej legitimácie“.
K transpozícii čl. 2 ods.1 Smernice (Pracovný čas) uviedol, že výklad žalovaného v súvislosti s jeho tvrdením o správnom transponovaní Smernice nespĺňa požiadavky úniového práva, nakoľko je len formálny a nedosahuje sa ním Smernicou požadovaný výsledok – t.j. zabezpečenie 48 hodinového priemerného služobného času pre príslušníkov Hasičského zboru Slovenskej republiky. Žiadne ustanovenie Zákona o hasičskom zbore nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. V tomto smere sa Zákon o hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD (a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje vo svojom odseku 2). Zákonník práce sa však v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. § 193 Zákona o hasičskom zbore, ktorý vymenúva tie ustanovenia Zákonníka práce, ktoré sa primerane použijú na služobný pomer príslušníkov hasičského zboru medzi nimi neuvádza spomenutý § 96 Zákonníka práce.
Skutočnosť, že podľa Zákona o hasičskom zbore pracovnú pohotovosť hasičov zákonodarca nekvalifikuje ako súčasť ich služobného času tiež výslovne potvrdzujú jeho viaceré ustanovenia. Poukázal na § 85, § 92, § 86 ods. 2 a uviedol, že z citovaných ustanovení vyplýva, že služobná pohotovosť podľa Zákona o hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Služobná pohotovosť v zmysle § 92 nie je výkonom štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. § 122 Zákona potom spresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby „takéto vykonanie štátnej služby je štátnou

službou nadčas“ (ods.2) a § 91 ods.1 Zákona tiež uvádza, že : „Štátnou službou nadčas je aj služba ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods.2“.
Smernica 2003/88/ES neupravuje žiadnu „prechodnú“ kategóriu medzi pracovným časom a časom odpočinku (C-437/05, Vorel, bod 25, C-258/10, bod 43) ako zákon č. 315/2001 Z.z. vo forme služobnej pohotovosti hasiča na pracovisku. V dôsledku toho by bolo požiadavke Smernice možné vyhovieť len vtedy, ak by sa pracovná pohotovosť hasiča na pracovisku považovala za súčasť jeho pracovného času, čo však zákon č. 315/2001 nestanovuje. Po takto definovanom pracovnom čase má hasič právo na odpočinok (Čl.2 ods.1 a 2 Smernice). To, že pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku je potrebné považovať za súčasť jeho pracovnej doby, potvrdzuje aj judikatúra ESD, z ktorej žalobca citoval a uviedol, že označené ustanovenia zákona č.315/2001 Z.z. žalovaným (§ 85 a nasl.) sa ocitli v rozpore aj s definíciou pracovného času podľa Čl.2 ods.1 Smernice 2003/88/ES, podľa ktorej : „Pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou“. Nakoľko služobná pohotovosť hasiča nie je považovaná za súčasť jeho služobného času, spolu s rozvrhnutým týždenným služobným časom pravidelne prekračuje dovolený limit 48 hodín požadovaný Čl.6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES.
V nadväznosti na citovanú rozhodovaciu činnosť ESD žalobca uviedol, že sa pracovná pohotovosť na pracovisku považuje za pracovný čas, pretože zamestnanec je k dispozícii zamestnávateľovi a pracovnú pohotovosť na pracovisku nemožno považovať za čas odpočinku. Konštatoval, že Slovenská republika do Zákona o hasičskom zbore neprebrala ustanovenia smernice č. 2003/88/ES, nakoľko pracovnú pohotovosť jeho príslušníkov nepovažuje za súčasť ich týždennej služobnej doby a ani ich neodmeňuje spôsobom určeným pre výkon služobnej činnosti v služobnej dobe (služobný plat). Podľa práva Únie takáto situácia príslušníkom hasičského zboru spôsobuje škodu, náhrady ktorej sa môžu domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Jej podstata spočíva v tom, že v prípade posúdenia pracovnej pohotovosti ako súčasti týždennej služobnej doby hasičov bude ich týždenná služobná doba prekračovaná, čím dochádza k porušeniu Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES. Prekračovanie týždennej služobnej doby hasičov v dôsledku toho, že ich pohotovosť nebola považovaná za jej súčasť (hoci tak podľa práva EÚ mala byť Slovenskou republikou takto kvalifikovaná), zakladá porušenie Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88 ES a zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky za náhradu takto spôsobenej škody. Je tomu tak preto, že povinnosť na náhradu škody platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť (Rozsudok ESD vo veci C-429/09 G.Fuß,bod 45).
K transpozícii čl. 6 Smernice (Maximálny týždenný pracovný čas) žalobca uviedol, že aj tu žalovaný cituje, akým spôsobom sa viaceré ustanovenia Smernice 2003/88/ES (Čl.6, 16, 17) premietli do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, a keďže sa tak po legislatívnej stránke stalo, má za to, že „dotknuté právne predpisy transponovali Čl. 6 Smernice správne“. Hoci sa žalovaný pomerne podrobne zaoberá zákonnou úpravou služobnej doby v rámci referenčného obdobia, nereaguje na kľúčový problém, t.j. či aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať priemerný 48-hodinový týždenný pracovný čas podľa čl.6 písmeno b) Smernice. Žalobca tvrdí, že tento záväzok platí v plnom rozsahu aj vo vzťahu k referenčnému obdobiu, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období pre štáty možnosť nerešpektovať ich záväzok podľa Čl. 6 písmeno b) Smernice. V dôsledku toho ak štát nie je schopný zabezpečiť 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas v rámci stanoveného preferenčného obdobia, dostáva sa do rozporu s požiadavkou Čl. 6 písmeno b) Smernice. Poukázal na rozsudok ESD č. C-254/18 z 11.apríla 2019 : „Čl.6 písmeno b), Čl.16 písmeno b) a Čl.19 prvý odsek Smernice 2003/88/ES sa majú vykladať tak, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych obdobiach, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období“. Na základe uvedeného žalobca tvrdil, že Zákon o hasičskom a záchrannom zbore neupravuje mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených šesť mesačných referenčných období. Uviedol, že z uvedeného vyplýva, že zákon o Hasičskom a záchrannom zbore nesprávne transponoval Smernicu 2003/88/ES. Je tomu tak z toho dôvodu, že za súčasť pracovnej (služobnej) doby hasičov nepovažuje ich pracovnú pohotovosť na pracovisku, čo je v rozpore s Čl.2 ods.1 a 2 Smernice. Nakoľko za súčasť pracovnej doby pracovná pohotovosť nie je považovaná, súčet „riadnej“ služobnej

doby a služobnej pohotovosti prekračuje požiadavku 48 hodinového priemerného pracovného času požadovaného článkom 6 písmeno b) Smernice.
Porušenie uvedených ustanovení zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky z škodu spôsobenú porušením únioového práva žalobcovi a tento si ju uplatňuje pred súdom prvej inštancie.
Pokiaľ ide o praktické uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej porušením únioového práva fyzickej osoby ako aj spôsob jej výpočtu žalobca uviedol, že samotná Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia upravujúce proces náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení a ani stanovenia jej výšky. Aj rozsudky ESD sa obmedzujú len na formulovanie zásad, ktoré treba rešpektovať pred súdnymi orgánmi členských štátov v konaniach o náhradu škody vzniknutej jednotlivcom v dôsledku porušenia ich práv garantovaných právnym poriadkom EÚ. Pokiaľ ide rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva Únie jednotlivcovi, táto má byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu únioových práv. Poukázal na rozsudok vo veci C-46/93, Brasserie du Pécheur a Rozsudok ESD C-524/04, Test Claimants.
S poukazom na judikatúru ESD týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcich hasičom pre nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby podľa Smernice 2003/88/ES žalobca uviedol, že treba pod škodou rozumieť : „škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený Čl.6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES rešpektovaný“ (bod 59 rozsudku ESD vo veci C 429/09 G.Fuß). V tejto súvislosti uvádza čl.2 bod 5 Preambuly Smernice č. 2003/88/ES, že pojem „odpočinok" znamená, že pracovníci by mali mať primeraný čas odpočinku, trvanie ktorého sa musí vyjadriť v jednotkách času. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je tiež potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. V okolnostiach prípadu žalobcu preto treba za primeraný odpočinok v zmysle smernice považovať taký, ktorý by mal nasledovať po 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe zahrňujúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku.
Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného únioového týždenného pracovného času podľa Smernice 2003/88/ES sa tiež môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie (na jeho úroveň a kvalitu) a tiež na ich celkovú fyzickú a/alebo morálnu integritu. Preambula prvej smernice Rady 93/104/ES (z 23.11.1993), ktorá sa týka niektorých aspektov organizácie pracovnej doby, v tejto súvislosti zdôrazňuje, že : „v záujme zaistenia bezpečnosti a zdravia pracovníkov spoločenstva im musí byť poskytnutá minimálna denná, týždenná a ročná doba odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je tiež potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času“. Preambula platnej Smernice 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času okrem potvrdenia uvedeného záväzku členských štátov tiež špecifikuje, že : „dlhé doby nočnej práce môžu poškodiť zdravie pracovníkov a ohroziť bezpečnosť na pracovisku“ a tiež, že : „treba obmedziť trvanie nočnej práce vrátane nadčasov...“ (body 7 a 8 Preambuly). Odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.“
V súvislosti s náhradou škody aj únioové právo uznáva, že v dôsledku jeho porušenia môže dôjsť u poškodenej osoby k náhrade nemateriálnej ujmy (Čl. 82 Nariadenia EÚ č. 2016/679). Aj slovenský zákonodarca uznal, že pri porušení únioového práva Slovenskou republikou môže dôjsť k náhrade nemateriálnej ujmy v peniazoch (§ 17 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci). Uvedené ustanovenie súčasne upravuje náležitosti a podmienky uplatnenia nemateriálnej ujmy vrátane celkovej výšky. V dôsledku toho (a berúc do úvahy citovanú judikatúru ESD) možno nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa únioového práva posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods.2 OZ, pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti („najmä“). Ustanovenie § 13 ods.2 OZ totiž uvádza prípady, kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovú ujmy v peniazoch len demonštratívne. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (Rozsudok NS ČR 30Cdo 2304/99).
K tvrdeniu žalovaného o odpočinku žalobcu počas pohotovosti žalobca uviedol, že pokiaľ ide o čas pracovnej pohotovosti, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že čas, v rámci ktorého pracovník skutočne nevykonáva žiadnu činnosť v prospech svojho zamestnávateľa, nepredstavuje nevyhnutne „čas odpočinku“ na účely uplatnenia smernice 2003/88 (rozsudok C-514/20 bod 32). Súdny dvor dospel k záveru, že v rámci tohto času pracovnej pohotovosti sa pracovník, ktorý je povinný zdržiavať sa na svojom pracovisku a byť okamžite k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, musí zdržiavať mimo svojho rodinného a sociálneho prostredia a má len malý priestor organizovať si čas, v rámci ktorého sa od

neho výkon práce nepožaduje. Celú túto dobu treba preto kvalifikovať ako „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88 bez ohľadu na pracovnú činnosť skutočne vykonávanú pracovníkom počas uvedenej doby (rozsudky Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, bod 65; Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, bod 93, ako aj Dellas a i., C-14/04, body 46 a 58).
Z uvedených skutočností ako aj z potreby, podľa ktorej sa má článok 2 bod 1 smernice 2003/88 vykladať s prihliadnutím na článok 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie vyplýva, že pod pojem „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88 spadajú všetky časy pracovnej pohotovosti vrátane tých, ktoré boli zabezpečované vo forme nepretržitej dostupnosti, v rámci ktorých majú obmedzenia uložené pracovníkovi takú povahu, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať počas týchto období s časom, v ktorom sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom (rozsudok C-514/20, bod 37)
Žalobca dal do pozornosti konzistentnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v tejto otázke, najmä na Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11Co/90/2022, zo dňa 31.05.2023 a Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.03.2023, v ktorom tento o.i. vyslovil: „Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor túto otázku riešil v rozhodnutí C-429/09 G. Fuß keď potvrdil, že pracovný´ čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý ´ pracovník fyzicky prítomný´ na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný´ čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný´ pracovný´ čas ustanovený´ Smernicou. Nie je tak podstatné, akým spôsobom žalobca vykonáva službobnú pohotovosť, či je alebo nie je povinný´ byť bdelý´ a aktívny počas trvania služobnej pohotovosti, pokiaľ musí byť po stanovený´ čas k dispozícii zamestnávateľovi. Bez vplyvu na porušenie Článku 6 písm. b/ Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je vyplácaná odmena“.
Údaje zo softvéru SAP, t.j. údaje z dochádzkového systému používaného zamestnávateľom žalobcu, žalovaný zavádzajúco označoval len za „tabuľky priložené k žalobe“, a to napriek tomu, že práve na základe týchto údajov z predmetného softvéru SAP sa u príslušníkov HaZZ SR vypočítava každý mesiac jeho služobný príjem.
Ohľadom formy a spôsobu výpočtu náhrady škody žalobca opätovne poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora C- 429/09, G. Fuß, ktorý uviedol: „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je G. Fuß vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančny´m odškodnením a jednak definovalo pravidlá ty´kajúce sa spôsobu vy´počtu tejto náhrady.“
Kontext, do ktorého zasadil žalovaný formu a spôsob výpočtu náhrady škody, a to najmä s odkazom na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 8C/25/2017, ktoré má vychádzať zo zásad uvedených vo vyššie citovanom rozhodnutí Súdneho dvora vo veci C-429/09, je absolútne zavádzajúci. Predmetom konania na Okresnom súde Stará Ľubovňa bol síce obdobný nárok ako je nárok žalobcu, no petit žaloby bol rozdielny od petitu žaloby žalobcu v tomto konaní. Zatiaľ čo v konaní pred Okresným súdom Stará Ľubovňa znel petit: „Odporca je povinny´ zaplatiť navrhovateľovi peňažnú náhradu vo vy ´ške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť žalobcovho služobného platu za každú začatú hodinu nad zákonom povoleny´ limit pracovnej doby stanovenej v čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES, ktorá ku dňu podania tohto návrhu predstavuje sumu 4026,96 Eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“, v prebiehajúcom konaní znie petit: „Žalovany´ je povinny´ žalobcovi zaplatiť sumu 5.000 (správne 8000;pozn. súdu) Eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, v prípade petitu žaloby v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa žalobca stanovil formu a spôsob náhrady škody presným výpočtom (ktorý spôsoboval v súdnom konaní problém, nakoľko žalovaný tvrdil, že u žalobcu ide o mzdový nárok). Naopak žalobca v prebiehajúcom konaní stanovil formu a spôsob náhrady škody paušálnou sumou, bez konkrétneho výpočtu. V tejto súvislosti poukázal na bod 62 rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09, G. Fuß, ktorý znie: „V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pokiaľ sú splnené tri podmienky pripomenuté v bode 47 tohto rozsudku, štát musí, s vy´hradou nároku na náhradu škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej vy´hodné ako podmienky ty´kajúce sa obdobny´ch vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity) (rozsudky Köbler, už citovany´, bod 58; z 13. marca 2007,

Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Zb. s. I-2107, bod 123, ako aj Transportes Urbanos y Servicios Generales, už citovany´, bod 31)“.
Žalobca svoj nárok oprel o § 11 – 13 Občianskeho zákonníka a to z toho dôvodu, že v Slovenskej republike absentuje osobitná právna úprava, ktorá by mu umožňovala v okolnostiach prípadu presne vypočítať výšku svojho nároku.
Argumentácia žalovaného, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv a nepožiadal ho o náhradu škody (t.j. nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody) je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že na jeho postavenie ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru sa vzťahuje judikatúra Súdneho dvora (C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Podľa názoru Súdneho dvora EÚ by bol výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva EÚ znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by sa od žalobcov ako slabšej strany v pracovnoprávnych vzťahoch vyžadovalo najprv uplatniť svoje práva voči zamestnávateľovi. Znamenalo by to aj spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku EÚ a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES teda nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi boli splnené.
Žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Co/20/2023 zo dňa 30.03.2023, z ktorého relevantnú pasáž citoval.
Žalobca nesúhlasí s námietkou žalovaného, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov, nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
V súvislosti s výškou uplatňovanej nemajetkovej ujmy žalobca poukázal na právoplatné súdne rozhodnutia, ktorými bola žalobcom – príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR, v obdobnej veci právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie práva EÚ vo výške od 2.500,00 Eur do 6.167,21 Eur.
K tvrdeniam žalovaného o výpočte priemerného týždenného pracovného času v referenčných obdobiach, kde tento došiel k záveru, že referenčným obdobím v žalobcom prípade je obdobie 6 mesiacov, ktoré odvodzuje od čl. 19 Smernice a ust. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., žalobca uviedol, že ust. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. upravuje tzv. nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Z tohto ustanovenia (ako ani z dostupnej dôvodovej správy) nevyplýva, že by úmyslom zákonodarcu bolo, aby sa toto ustanovenie považovalo za tzv. referenčné obdobie tak, ako to má na mysli Smernica. Zákon č. 315/2001 Z.z. tzv. referenčné obdobia vôbec nespomína, s takýmto pojmom nepracuje, a teda ich ani neupravuje. Pojem tzv. referenčné obdobie (potrebné na výpočet týždenného priemerného pracovného času) a pojem obdobie, v ktorom je služobny´ čas nerovnomerne rozvrhnuty´, sú dva samostatné pojmy s rozdielnou úpravou aj s dôsledkom z nich vyplývajúcim.
Vzhľadom na netransponovanie ustanovení Smernice upravujúcich tzv. referenčné obdobie do právneho poriadku Slovenskej republiky, najmä do zákona č. 315/2001. Z.z., bude pre tzv. referenčné obdobie platiť úniová úprava, ktorá má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou. Výklad Smernice musí byť autonómny a vnútroštátne právo musí byť vykladané v súlade s požiadavkou konformného výkladu. Ak Smernica neobsahuje definíciu určitého výrazu a zároveň neodkazuje ani na právo členských štátov, pokiaľ ide o význam takéhoto výrazu, tak sa tieto výrazy majú na účely uplatňovania Smernice považovať

za výrazy označujúce autonómny pojem práva Únie, ktorý sa má vykladať jednotne na území všetkých členských štátov.
K námietke žalovaného ohľadom nesprávneho započítania voľných a iných dní, resp. k tvrdeniu o nemožnosti, aby vystupovali ako neutrálne, žalobca odkázal na znenie čl. 15 Smernice, ako aj na to, že výkladom Smernice, ako aj vnútroštátneho práva, ktoré musí byť vykladané v súlade s požiadavkou konformného výkladu, vždy musí byť dosiahnutý výsledok/cieľ stanovený Smernicou, čo je v danom prípade stanovenie a dodržiavanie minimálnych požiadaviek určených na zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov, doba odpočinku, obmedzovanie očnej práce a pod..
Judikatúra Súdneho dvora jednoznačne upravila, že Smernica nemá vplyv na právo členských štátov uplatňovať ustanovenia, ktoré by boli priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov vrátane poskytovania viac než štyroch týždňov platenej dovolenky za kalendárny rok. V takýchto prípadoch môže členský štát stanoviť rôzne podmienky pre nárok na dodatočnú dovolenku a jej poskytovanie, ktoré sa v tomto ohľade môžu odlišovať od ochranných pravidiel, ktoré stanovil Súdny dvor vo vzťahu k uvedenému minimálnemu obdobiu a zároveň žalobca zdôraznil, že Súdny dvor rozhodol, že právo na ročnú dovolenku nemôže byť vykladané reštriktívne, a že príslušné vnútroštátne orgány ho musia uplatňovať len v medziach výslovne stanovených Smernicou. Opätovne poukázal žalobca na judikatúru ESD. Žalovaný opomenul aj ustanovenie čl. 15 Smernice, podľa ktorého : „Táto smernica nemá vplyv na právo člensky´ch štátov uplatňovať alebo prijímať zákony, iné právne predpisy alebo správne opatrenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov alebo ktoré umožňujú alebo dovoľujú uplatňovanie kolektívnych zmlúv alebo dohôd uzavrety´ch medzi sociálnymi partnermi, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov“.
Podľa Rozsudku Súdneho dvora vo veci C-385/17, Hein, bod 43; rozsudok v spojených veciach C-609/17 a C-610/17, TSN, bod 35 : „Hoci takéto situácie nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 7 smernice a článku 31 ods. 2 Charty základny´ch práv Európskej únie, vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú pre pracovníkov priaznivejšie, nemôžu slúžiť na kompenzáciu prípadného porušenia minimálnej ochrany poskytovanej ustanovením práva Únie“.
Žalobca tiež uviedol, že všetky tvrdenia uvedené žalovaným v jeho vyjadrení už boli preskúmané všeobecnými súdmi, ktoré na ne dali jasnú odpoveď v tom zmysle, že sú mylné a všeobecné súdy sa s nimi vôbec nestotožňujú. Odvolacie súdy (Krajský súd Košice, Krajský súd Prešov ako aj Krajský súd Banská Bystrica) vo všetkých prípadoch potvrdili rozhodnutia súdov prvej inštancie, potvrdili tak dôvodnosť nárokov hasičov ako žalobcov a pravdivosť ich tvrdení vrátane právnej argumentácie a mylnosť názorov a tvrdení žalovaného.

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojej skutkovej a právnej argumentácii a nesúhlasil s právnym názorom žalobcu v jeho písomnom vyjadrení.
Keďže vo výpočte priemerných odpracovaných hodín v tabuľkách, ktoré tvorili prílohu vyjadrenia žalovaného, tento zarátava aj služobnú pohotovosť do odpracovaných hodín sú v tejto súvislosti argumenty žalobcu nadbytočné.
V súvislosti s uplatňovanou škodou žalovaný poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci v Talianska republika, cit: „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“ Žalobca nepreukázal tretiu podmienku a teda existenciu porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi.
Žalobca musí preukázať porušenie práva Európskej únie, čo sa mu zjavne nepodarilo. Tvrdenie žalobcu na strane 7 repliky, cit.: „Porušenie uvedených ustanovení zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky z škodu spôsobenú porušením únioového práva žalobcovi a tento si ju uplatňuje pred súdom prvej inštancie,“ nemôže obstáť, ako tvrdenie preukazujúce naplnenie prvej podmienky náhrady škody. Ide o celkom zjavne zavádzajúce tvrdenie, nakoľko žalobca v žalobe preukazuje porušenie smernice 2003/88/ES prostredníctvom určitých prepočtov na referenčné obdobia, ktoré si sám vymyslel a nemajú žiadny právny základ. V druhom rade v replike žalobca už upustil od svojich prepočtov a porušenie konštatuje len všeobecne ohľadom údajnej nesprávnej transpozície smernice 2003/88/ES.
Ak aj súd skonštatuje nesprávnosť transpozície smernice 2003/88/ES, tak je nevyhnutné, aby žalobca aj hodnoverne preukázal zásah do jeho práv v zmysle článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a okrem uvedeného aj škodu, ktorá v prípade porušenia článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES mu jednak mohla vzniknúť, ako aj škodu, ktorá mu v skutočnosti aj vznikla.

K porušeniu Smernice došlo len v 1 referenčnom období, teda v referenčnom období, počas ktorého žalobca odpracoval najmenší počet pracovných hodín, preto mal žalovaný za to, že neexistuje dôvod priznania náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi.
Tabuľky žalobcu v žalobe (na stranách 3 až 14 žaloby) považoval žalovaný za irelevantné, pretože nepreukazujú porušenie práva Európskej únie. Smernica jasne v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii) ustanovuje, že na protipožiarne služby sa vzťahuje odchýlka v zmysle čl. 19 smernice, t. j. referenčné obdobie 6 mesiacov, v rámci ktorého je nevyhnutné vypočítať priemerný týždenný pracovný čas. Predmetné prezumuje už samotná preambula smernice 2003/88/ES, z ktorej ods. 15 vyplýva potreba zabezpečiť pružnosť ustanovení smernice pri uplatňovaní na určité odvetvia. Opäť poukázal na čl. 17, ktorý túto pružnosť špecifikuje a rovnako aj vymedzuje predmetné odvetvia, medzi ktoré spadajú aj protipožiarnej služby. Zároveň uvedené vyplýva aj z § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý ustanovuje 6 mesačné obdobie pre rozvrhnutie služobného času a uvedené vyplýva aj z logiky rozvrhovania a vyrovnávania fondu pracovného času, ktorý sa vyrovnáva v 6-mesačných obdobiach.
Žalovaný v ďalšom texte vyjadrenia zduplikoval svoje skoršie vyjadrenia a zdôraznil tiež, že ak žalobca na strane 16 a 17 repliky nahrádza skutkové tvrdenia odkazom na rovnaký rozsudok Krajského súdu v Košiciach, ako to robí počas celého svojho vyjadrenia, a teda nahrádza konkrétne tvrdenia ohľadom vzniku škody odkazom na rozsudok, v ktorom bolo konštatované, cit.: „(...) ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých STOVIEK HODÍN voľného času...“, tak žalovaný poukazuje znovu na skutočnosť, že vo vzťahu k žalobcovi nedošlo k obdobnej strate voľného času, čo predstavuje diametrálny rozdiel oproti citovanému rozsudku, v ktorom Krajský súd v Košiciach konštatoval stratu stoviek hodín voľného času. Z prepočtov žalovaného priložených k vyjadreniu k žalobe jasne vyplýva, že k strate došlo v rozsahu iba 25,26 minúty týždenne v rozsahu 12,858 týždňoch. Z uvedeného vyplýva, že došlo k strate 324,79 minút za celé žalované obdobie, teda ide 5,41 hodín za 3 roky. K strate necelých 5,5 hodiny voľného času žalobcu došlo len formálne z dôvodu vyššej ochrany pracovníkov podľa článku 16 písm. b) smernice 2003/88/ES. V referenčnom období, v ktorom došlo k predmetnej strate voľného času, žalobca strávil najkratší čas výkonom služby zo všetkých referenčných období. (Porušenie len v 1 referenčnom období vyplýva aj z tabuliek predložených samotným žalobcom)
K tvrdeniam žalobcu ohľadom výpočtov priemerného týždenného pracovného času v referenčných obdobiach, keď tvrdil, že „(...) bude platiť úniová úprava, ktorá má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou“, žalovaný poukázal na to, že aj v prípade, ak by platila úniová úprava referenčných období, tak aj v tomto prípade by platil prepočet na 6-mesačné referenčné obdobia a Smernica 2003/88/ES hovorí o najkratšom referenčnom období v dĺžke 4 mesiacoch. Prepočty žalobcu na 1-mesačné referenčné obdobia teda nenachádzajú právny základ v žiadnom právnom predpise, teda ani v smernici 2003/88/ES a ani v zákone č. 315/2001 Z. z..

5. Strany sporu v konaní predložili aj ďalšie písomné vyjadrenia, v ktorých argumentačne obhajovali svoje stanoviská tak, ako aj na nariadenom súdnom pojednávaní.
5.1 Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní poukázala na predmet žaloby, a teda nárok žalobcu na náhradu škody nemajetkovej ujmy, spôsobenej jednotlivcovi porušením práva EÚ, konkrétne ide o porušenie čl. 6 písm. b) smernice 2003/88 ES, čo sa u žalobcu prejavuje tak, že v žalovanom období pracoval viac ako povoľuje limit stanovený Smernicou. Porušenie práva EÚ je v danej veci aj dostatočne závažné. Poukázala tu na rozsudky ESD v spojených veciach C-46/93 a C-48/93. V danom prípade medzi porušením práva a škodou existuje priama príčinná súvislosť. Poukázala opäť na európsku judikatúru. Pokiaľ ide o formu náhrady škody a spôsob jej určenia, alebo jej výpočtu tiež uviedla skutočnosti a judikatúru uvádzanú už v písomných vyjadreniach s tým, že keďže je žalobca od roku 2023 mimo hasičský a záchranný zbor, udelenie náhradného voľna neprichádza do úvahy.
Čo sa týka preukazovania porušenia čl. 6 smernice vzhľadom nato, že žalovaný nemá systém vyžadovaný judikatúrou SD EÚ, aby zabezpečil objektívny hodnoverný a dostupný systém, tak aby si hasič kedykoľvek mohol overiť, či jeho práva nie sú porušované, žalobcovi neostalo nič iné, len si prepočty vykonať sám. Prepočty žalobcu aj žalovaného vychádzajú z rovnakých vstupných údajov a to je výpis zo systému SAP. Prepočet žalobcu spĺňa bez výhrad všetky ustanovenia Smernice a aj výkladového oznámenia k Smernici.
5.2 Poverená zástupkyňa na pojednávaní rovnako zotrvala na všetkých písomných vyjadreniach. Uviedla, že ak žalobca trvá na tom, že podstata sporu spočíva v jeho nezapočítavaní služobnej pohotovosti a neadekvátnom odmeňovaní za ňu, nejedná sa o spor o náhradu nemajetkovej ujmy, ale o pracovnoprávny spor, kde pasívne vecne legitimovaným nemôže byť Slovenská republika.

Žiadne ustanovenie zákona číslo 315/2001 Z. z. neodporuje Smernici. Pokiaľ ide o samotnú transpozíciu Smernice, táto podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní EÚ do právneho poriadku členského štátu nemusí byť doslovná. Poukázala na § 193 zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa na služobný pomer vzťahujú primerane niektoré ust. Zákonníka práce, vrátane ust. § 85 ods. 9 Zákonníka práce, v ktorom je práve transponovaný čl. 6 písm. b) smernice. Tento článok Smernice bol transponovaný prostredníctvom vzájomného prepojenia Zákonníka práce a zákona 315/2001 Z. z..
Pre úspešnosť žaloby je v prvom rade zo strany žalobcu potrebné preukázať porušenie čl. 6 písm. b) Smernice, čo nebolo splnené. Až po preukázaní prekročenia max. týždenného služobného času je možné pristúpiť k skúmaniu ujmy, teda o koľko hodín došlo k prekročeniu a aké následky to malo na žalobcu. Zo strany žalobcu nebolo preukázané splnenie ani jednej podmienky.
Ďalšie výpočty žalobcu, oproti tým v žalobe, sú zmenou žaloby, o ktorej by mal konajúci súd rozhodnúť, či ju pripúšťa. Tieto výpočty podľa žalovaného opätovne vykazujú nedostatky a to najmä zápočty dní označených ako NV, DOD, DOS, VS, ako odpracovaných dní, čím zase účelovo žalobca navyšuje čas odpracovaných hodín pre účely výpočtu priemerného týždenného prac. času.
Tabuľky žalovaného, vypracované za účelom výpočtu priemerného týždenného pracovného času za žalované obdobie vychádzajú zo 6 mesačného referenčného obdobia a to na základe čl. 16 písm. b), čl. 17 ods. 3 písm. c) bod ii Smernice, v spojitosti s § 86 ods. 1 Zákona č. 315/2001, kde služobný čas pracovníka je rozvrhovaný na obdobie 6 mesiacov. Pre účely výpočtu žalovaný započítal ako pracovný čas, aj čas služobnej pohotovosti, t.j. všetok čas, v zmysle čl. 2 ods. 1 Smernice. Podľa týchto výpočtov k prekročeniu týždenného priemerného pracovného času mohlo dôjsť jedine v prvom referenčnom období, a to z dôvodu dlhodobej PN žalobcu, ktorá trvala až 3 mesiace zo 6 mesačného referenčného obdobia. Čo v konečnom dôsledku skresľujúco prevýšilo priemerný týždenný pracovný čas, a to aj napriek tomu, že v danom období žalobca odpracoval iba 622,60 hod., a teda žalobcovi nemohla vzniknúť žiadna ujma, ktorej sa dovoláva.
Podľa žalovaného žalobca v danom prípade neuniesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení. Nijako ani neodôvodnil výšku náhrady škody, ktorú požaduje. V záverečnej reči dala tiež do pozornosti rozhodnutia súdov v obdobných veciach v ktorých bola žaloba zamietnutá, a to rozhodnutia Okresného súdu Trnava sp. zn. 102C/12/2023, 18C/27/204, 22C/30/2024, Mestského súdu BratislavaIV B5-24C/34/2023, 52Cos/1/2023, Mestského súdu Košice sp. zn. 77C/17/2023 a tiež rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/100/2024, kde súd rovnako vec vrátil na nové konanie, kde navyše v tomto prípade sa 1. stupňový súd stotožnil so 6 mesačným referenčným obdobím.
5.3 Žalobca na pojednávaní na otázky zástupcov strán sporu odpovedal, že v hasičskom zbore pôsobil 33 rokov, skončil v decembri 2023. Pracovná pohotovosť mu započítaná do pracovného času nebola. V čase nočnej pohotovosti nemohol opustiť hasičskú stanicu. Pohotovosť vykonával na hasičskej stanici. Čas, ktorý strávil nad 48 hodín na hasičskej stanici by využil rôzne. Bol by s manželkou, venoval by sa športu, deťom, vnúčatám.
Ak mal odpovedať na otázku, prečo podal žalobu až po odchode z hasičského zboru tak uviedol, že kolegovia mu povedali, ako to je. Všetci by dali žaloby aj v čase, keď boli služobnom pomere, ale sú alebo boli zastrašovaní. Doposiaľ sa v hasičskom zbore nič nezmenilo, ako obyčajnému človeku mu pripadá čudné, že všetci vedia, ako to je a nikto nič. Každý jeden má nato právo, a celý štát to veľmi dobre vie. Keď do hasičského zboru nastupoval, bol informovaný o podmienkach, nežiadal o preloženie, počas nočnej pohotovosti mu bol vytvorený priestor na odpočinok. Inú zárobkovú činnosť nevykonával.

6. Súd sa v rámci vykonaného dokazovania oboznámil s obsahom celého súdneho spisu, s vyjadreniami sporových strán a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je čo do základu dôvodná.
7. Predmetom žaloby je nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy voči žalovanému z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transformovaná Smernica Európskej únie č. 2003/88/ ES, v dôsledku čoho mu vznikla škoda, za čo zodpovedá štát a ten je teda pasívne legitimovaným v tomto konaní. Za Slovenskú republiku koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor v zmysle § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, a ktoré bolo garantom právnej úpravy podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.

8. Príslušníkom HaZZ bol žalobca do 30.11.2023. U žalobcu došlo k porušeniu práva garantovaného mu právom Európske únie, keďže jeho týždenný pracovný čas presiahol dĺžku 48 hodinového týždenného

pracovného času určeného uvedenou Smernicou a prekročenie tohto limitu členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením.

9. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si žalobca uplatnil za obdobie 3.rokov pred podaním žaloby, teda za obdobie od 19.12.2020 do 30.11.2023, dokedy bol príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, a to ako náhradu škody za porušenie práva Európskej únie k jeho ujme.

10. Žalobca predložil výpočet priemerného pracovného času za rozhodné obdobie, vypracovaný v súlade s článkom 6 písm. b) a 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Porušenie čl. 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k nemu je dostatočne závažné (čo už vyriešila aj judikatúra, na ktorú súd v ďalšom poukáže), pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu, a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (napr. C-429/09).

11. Pracovný čas príslušníka HaZZ je s poukazom na § 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore rozvrhnutý nepravidelne. Jeden služobný deň žalobcu sa skladal zo štátnej služby, t. j. pracovnej zmeny v trvaní 16 alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§92 zákona) v trvaní 7 alebo 8 hodín. Za rozhodné obdobie, počas rokov 2019-2021 sa jednalo o 17 hodinové pracovné zmeny, po ktorých bezprostredne nasledovala 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Počas rokov 2022 a 2023 sa jednalo o 16 hodinové pracovné zmeny a na ne nadväzujúcu 8 hodinovú služobnú pohotovosť na pracovisku. Celkovo tak trávil žalobca na pracovisku minimálne sústavne 24 hodín v jednom služobnom dni. Služobná pohotovosť je určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín, a to v rokoch 2019-2021 na čas od 22.30 hod. do 5.30 hod., t. j. 7 hodín (od 7.00 hod. do 22.30 hod. a od 5.30 hod. do 7.00 hod. bola štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín) a v rokoch 2022 a2023 na čas od 22.00 hod. do 6.00 hod., t. j. 8 hodín (od 7.00 hod. do 22.00 hod. a od 6.00 hod. do 7.00 hod. bola štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín). V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Pri nerovnomernom rozvrhnutí pracovného času žalobca každý tretí deň odslúžil 24 hodín a následne mal 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúžila 10 pracovných zmien, každý tretí mesiac 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca musel zdržiavať na pracovisku a v prípade potreby musel byť pripravený na výjazd do 1 minúty od jeho vyhlásenia. Napriek tejto skutočnosti sa mu čas pracovnej pohotovosti nezarátaval do fondu pracovného času.

12. Žalobca súdu predložil tabuľky, v ktorých za jednotlivé mesiace rozhodného obdobia špecifikoval odpracované hodiny počas pracovného času, služobnej pohotovosti a nadčasy, uviedol celkové odpracované hodiny, z celkového počtu dní v tom ktorom kalendárnom mesiaci odrátal dni dovolenky, dodatkovej dovolenky, PN, prípadne iné dni, ktoré by sa mali neutralizovať (ak také dne v danom mesiaci boli) , uviedol celkový počet dní bez neutralizácie, počet týždňov v mesiaci a takto vypočítal priemerný týždenný pracovný čas, ktorý v rozhodnom období viac krát prekračoval hornú hranicu týždenného pracovného času, ktorý v súlade so Smernicou nesmel prekročiť 48 hodín. Takto bol jeho týždenný pracovný čas v uvedenom období 16x prekročený, a to v rozpätí od 48,65 hod. až do 62 hodín. Výpočty fondu použiteľného na rozvrh za referenčné obdobie pri použití žalovaným tvrdeného referenčného obdobia 6 mesiacov (pričom takéto referenčné obdobie ale nikdy nebolo transponované do zákona o HaZZ, preto pre referenčné obdobie platí úniová úprava a podľa článku 16 písm. b) Smernice referenčným obdobím je obdobie nepresahujúce 4 mesiace) a so započítaním služobnej pohotovosti (ktorá započítaná má byť), súd nepovažoval za správne, pretože tak by na jeden mesiac vychádzalo 6,77 zmeny, čo ale nevyplýva z dochádzkového systému SAP, podľa ktorého bolo žalobcovi v skutočnosti plánovaných a rozvrhnutých na každý mesiac 10 zmien a každý tretí mesiac 11 zmien. Žalovaný spochybňoval výpočty žalobcu, ale vlastný, objektívny, hodnoverný a dostupný systém nemá, prekročenie limitu priemerného týždenného pracovného času v jeho výpočtoch tiež v jednom prípade vyšlo a sám potvrdil, že nemá systém na výpočty, robí ich ad hoc, iba ak príslušník HaZZ podá žalobu.

13. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi malo byť plánovaných priemerne 6,77 zmeny mesačne a nie 10 a viac, ako tomu bolo, je nesporné, že Smernica bola porušovaná. Uvedený záver potvrdzuje aj Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku sp.zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31. mája 2023 (bod 15): „Odvolací súd sa v tejto súvislosti plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zákon HZZ svojou

úpravou nie len že nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času, ale oddelením pracovnej služby od pracovnej pohotovosti a ich usporiadaním vytvoril priestor pre jeho nerešpektovanie; dokonca možno smelo konštatovať, zvlášť so zreteľom na spôsob, akým žalovaný aj v tomto konaní dotknuté ustanovenia zákona HZZ interpretuje, že s prácou príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nad tento rozsah sa v tejto úprave priamo rátalo, spoliehajúc sa zrejme na to, že pracovná pohotovosť do smernicou 2003/88/ES regulovaného fondu práce nespadá, a tiež aj na to, že z jej pôsobnosti je táto kategória zamestnancov vyňatá."

14. To, že sa Smernica má vzťahovať aj na pracovníkov HaZZ bolo už riešené aj európskou judikatúrou, kde súd príkladmo poukazuje na judikát ESD vo veci C-518/15, A. E., v ktorej súd konštatoval, že : „Smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie". Tieto závery sú potvrdené aj samotnou Smernicou, ktorá v Článku 17 ods. 3 bode iii) výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Z uvedených dôvodov nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané Hasičským a záchranným zborom SR a aj pre výkon týchto služieb garantuje 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas podľa Čl. 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES.

15. Podľa článku 7, druhá, tretia veta Ústavy SR právne záväzné akty európskych spoločenstiev a európskej únie majú prednosť pred zákonmi SR. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 5.
Podľa článku 144 ods. 1 Ústavy SR sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí, a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 a 5 a zákonom.
Smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako „smernica") podľa čl. 1 ods. 1 upravuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.
Podľa článku 1 bod 2 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálnu dobu denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.
Podľa článku 1 bod 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smere 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto Smernice.
Podľa článku 2 ods. 1 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície: 1."pracovný čas" je príslušný čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s príslušnými právnymi predpismi a/alebo praxou;
Podľa článku 2 ods. 9 Smernice, primeraný odpočinok" znamená, že pracovníci majú pravidelný čas odpočinku, trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času a ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.
Podľa článku 6 Smernice, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.
Podľa článku 16 písm. b) Smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.
Podľa § 1 od. 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej aj „zákon o HaZZ") tento zákon upravuje aj štátnu službu a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby.

Podľa § 85 ods. 1 zákona o HaZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.
Podľa § 85 ods. 2 zákona o HaZZ , služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.
Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona o HaZZ , služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.
Podľa § 91 ods. 1 až ods. 3 zákona o HaZZ , štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.
Podľa § 92 ods. 1 zákona o HaZZ , služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.
Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
Podľa § 13 ods. 1 až ods. 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.
Podľa § 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods.1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy.
Podľa čl. 24 Všeobecnej Deklarácie ľudských práv, každý má právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelnej platenej dovolenky.

16. Žalobca si predmetnou žalobou uplatnil nárok na náhradu škody (vo forme nemajetkovej ujmy) z dôvodu porušenia práva EÚ postupom žalovaného, ktorý neúplne, resp. nesprávne prevzal do právneho poriadku SR Smernicu 2003/88/ES, čím porušil právo žalobcu na Smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín. V tejto súvislosti je nevyhnutné konštatovať, že právo na náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie, patrí medzi všeobecné zásady komunitárneho práva, vyplývajúce priamo z judikatúry SD EÚ bez ohľadu na vnútroštátnu právnu úpravu, a odráža základné vlastnosti komunitárneho práva - zásadu prednosti a priameho účinku, ako aj povinnosť vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Uvedené vyplýva aj z právneho poriadku Slovenskej republiky, keďže čl. 7 ods. 2, 5 a čl. 144 Ústavy SR ustanovuje zásadu prednosti a priameho účinku komunitárneho práva pred právom vnútroštátnym. V zmysle uvedeného je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. V tejto súvislosti je potrebné odkázať na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ktorá vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na čl. 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo Zmluvy alebo z činnosti Spoločenstva, a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy, alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Porušenia únioného práva sa môže dopustiť každý orgán, ktorý koná v mene členského štátu. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vychádzajú z

absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, ktorá sa vzťahuje na prípady: ad 1/ porušenia práva únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc (prípad C 6/90 a 9/90 Francovich, C- 178,179 a 188 až 190/94 Dillenkofer), ad 2/ aplikáciu ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku odporujúcu úniovému právu (ČEZ C-115/08, Simmenthal II C 106/77), ad 3/ vydanie súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom Únie (C 2/06 Kempter, vec C 453/00 Kühnne a Heitz), ad 4/ na prijatie alebo ponechanie v platnosti legislatívy, ktorá je v rozpore s právom Únie (C 46 a 48/93 Brasserie du Pêcheur a Factortame). Zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie nastáva, ak sú splnené tri predpoklady (bod 20 rozhodnutia C 445/06 Danske Slagterier, bod 51 rozhodnutia C 224/01 Köbler, bod 51 rozhodnutia C 46 a 48/93 Brasserie du Pêcheur a Factortame, bod 40 rozhodnutia C 6/90 a 9/90 Francovich): 1/ porušená úniová norma priznáva právo fyzickým alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát (napr. C 524/04 Test Claimants Thin Cap), 2/ porušenie úniového práva je dostatočné závažné a 3/ medzi porušením úniového práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje príčinná súvislosť. O výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd (viď bod 26 a 27 rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/66/2022 z 19.07.2023).

17. Vzhľadom na uvedené pre vznik nároku žalobcu na náhradu škody sa vyžaduje splnenie všetkých troch podmienok, pričom súd po preskúmaní rozhodných skutočností danej veci a s prihliadnutím na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie má za to, že tieto podmienky sú v danej právnej veci splnené, nesúhlasí s tvrdením žalovaného a má za to, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, čo do jeho základu je daný.

18. Súd už vyššie uviedol, že označený žalovaný je v konaní pasívne legitimovaný. Súd sa teda nestotožňuje s námietkou žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie. Z judikatúry Súdneho dvora jednoznačne vyplýva, že v prípade, ak sa fyzická osoba domáha nároku na náhradu škody v dôsledku nesprávne transponovanej smernice, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práv tejto osoby, pričom predpisy komunitárneho práva neupravujú postup, akým sa týchto nárokov môže fyzická osoba dovolať, táto má právo subsidiárne použiť právne predpisy vnútroštátneho práva pri zachovaní princípov rovnocennosti (existencia rovnakých procesných pravidiel a zásad rozhodovania ako sú tie, ktoré sa uplatňujú pri obdobných nárokoch s výlučne vnútroštátnou povahou aj v prípade nárokov založených na práve EÚ) a princípov účinnosti (zabezpečenie, aby vnútroštátne procesné pravidlá neznemožnili uplatňovanie nárokov, založených na práve EÚ alebo ich neprimerane nesťažili). Keďže vnútroštátna právna úprava Slovenskej republiky neobsahuje špeciálne ustanovenia o konaní o náhradu škody v dôsledku nesprávnej transpozície smernice, teda práva EÚ do právneho poriadku SR, v dôsledku uvedeného je nevyhnutné na vec aplikovať podľa zásady analógie právnu úpravu, ktorá upravuje právne vzťahy obsahom a účelom najbližšie tak, ako to uviedol aj žalobca. Otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zákon č. 514/2003 Z.z., kde je v § 4 písm. e) označený ako orgán, ktorý koná v mene SR v prípade vzniku škody v dôsledku nesprávnej transpozície smernice, príslušné ministerstvo či iný ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí výkon verejnej moci v danej oblasti. Keďže predmetný zákon na vec nie je možné aplikovať z dôvodu, že do pôsobnosti tohto zákona patria iba právne vzťahy založené na nesprávnom úradnom postupe alebo nezákonnom rozhodnutí štátu alebo orgánu územnej samosprávy, pričom výslovne v § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. je vylúčená zodpovednosť štátu v dôsledku nesprávneho zákonodarného a legislatívne procesu, tunajší súd analogicky na vec aplikoval iba ustanovenie § 4 písm. e) zákona č. 513/2003 Z.z., ktoré upravuje okruh štátnych orgánov, ktoré sú oprávnené konať v mene SR pri vzniku zodpovednosti za škodu, a to poukazujúc na povinnosť vnútroštátneho súdu rešpektovať princípy rovnocennosti a účinnosti. V danej právnej veci je nevyhnutné konštatovať, že z judikatúry Súdneho dvora EÚ ako aj z princípov, na ktorých je založené právo EÚ vyplýva, že členský štát zodpovedá za nesprávnu transpozíciu smernice do jeho vnútroštátneho práva, a preto pasívna vecná legitimácia vyplývajúca z hmotného práva svedčí v danej právnej veci práve Slovenskej republike ako členskému štátu, ktorý porušil povinnosti vyplývajúce z práva EÚ. V mene štátu je oprávnené v danej veci konať Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR, ktoré bolo garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/2001 Z.z.
19. Ani námietka žalovaného, že na štátnu službu hasičov sa predmetná Smernica nevzťahuje, pretože činnosti, ktoré vykonávajú príslušníci Hasičského a záchranného zboru je možné subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, nie je opodstatnená. Predmetnou otázkou sa už zaoberala judikatúra Súdneho dvora (vyriešená bola aj rozsudkami súdov

SR), a to v rozhodnutiach vo veciach Fuß (C-429/09), Pfeiffer (C-397/01 až C-403/01), Personalrat der Feuerwehr Hamburg (C-52/04). Podľa čl. 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, ktorý definuje rozsah pôsobnosti predmetnej Smernice tak, že táto Smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Smernica 89/391/EHS upravuje svoju pôsobnosť v ustanovení čl. 2 ods. 1 tak, že sa uplatňuje na všetky odvetvia činnosti, a to verejné aj súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas atď.), pričom ods. 2, prvá veta Smernice 89/391/EHS ustanovuje, že predmetná Smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napr. v oblasti služieb civilnej ochrany. Poukazujúc na zámer predmetnej smernice 89/391/EHS je nevyhnutné konštatovať, že táto nevylučuje z pôsobnosti všetky služby civilnej ochrany, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ako uviedol aj žalobca, a teda sa neuplatní len v prípadoch, ak nastane určitá vážna - kritická situácia, pri ktorej sa vyžaduje zabezpečiť ochranu zdravia, verejnej bezpečnosti, a ak by za takejto situácie uplatňovaním všetkých povinností, vyplývajúcich zo smernice, došlo k obmedzeniu alebo ohrozeniu možnosti zabezpečiť uvedené činnosti. Jedná sa však o výnimočné situácie, a teda nejde o automatické vylúčenie všetkých vzťahov v rámci civilnej ochrany, ktoré majú byť chránené predmetnou smernicou, a v rámci ktorých taktiež má dôjsť k ochrane zdravia zamestnancov. Služobná činnosť žalobcu ako hasiča tak na základe vyššie uvedených záverov patrí do pôsobnosti Smernice. Súdny dvor Európskej únie už vo vzťahu k tejto problematike zaujal stanovisko v rozhodnutí G. Fuß, kde výslovne uviedol, že z rozsahu úpravy tejto Smernice nie sú vyňatí ani hasiči. V bode 33 predmetného rozsudku Súdny dvor konštatuje, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti ako je činnosť hasičov, o ktorú ide v prejednávanej veci, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka (rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeifferai., C-397/01, body 98 a 100, ako aj G. Fuß, C-429/09, body 33 - 35 a 38). Otázku, či do rozsahu pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti pracovníkov (lekárov, hasičov) taktiež zodpovedal Súdny dvor v rozsudku G. Fuß (C-429/09 týkajúci sa hasičov), J. Vorel (C-437/05 týkajúci sa lekárov) a Pfeiffer (C-397/01 týkajúci sa lekárskych záchranárov), pričom dospel k záveru, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť týždenného pracovného času v spojení s ďalším "riadnym" pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas, a rovnako túto pracovnú pohotovosť je nevyhnutné považovať za pracovný čas, ak je zamestnanec povinný byť na pracovisku. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí G. Fuß taktiež konštatoval, že právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej Smernice (bod 25 rozsudku G. Fuß C-429/09). Zároveň vyslovil aj to, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku, alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Vyslovil, že čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudky Pfeiffera a i., už citovaný, body 103 až 106, ako aj Fuß, body 56 až 59). V bode 38 je uvedené, že za týchto podmienok má pracovník, ako je G. Fuß, ktorého v zásahovej službe zamestnáva Stadt Halle, právo sa priamo dovolávať ustanovení čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 hodín, ktoré vyplýva z tohto ustanovenia.

20. Keďže súd mal za preukázané, že žalobca v priebehu rozhodného obdobia, za ktoré si uplatnil nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy, odpracoval 16 x vyšší počet hodín v rámci týždenného pracovného času ako bol maximálny týždenný pracovný čas podľa čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, bol žalobca z uvedeného dôvodu ukrátený v nemajetkovej sfére o čas odpočinku, ktorý mohol stráviť s blízkymi, s manželkou, s deťmi, v vnúčatami, resp. sa mohol podľa vlastného uváženia fyzicky a psychicky regenerovať, venovať sa voľnočasovým aktivitám, športu a pod... Tento následok do osobného života žalobcu sa už nedá zvrátiť. V súlade s princípom rovnocennosti komunitárneho a vnútroštátneho práva, súd aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 13 v spojení s § 11 OZ, keďže v dôsledku konania, resp. nekonania žalovaného došlo k porušeniu práva žalobcu na súkromný a rodinný život, práva na odpočinok, aj do práva na ochranu jeho zdravia, a teda za tento zásah mu

patrí nárok na primerané odškodnenie, pričom pri stanovení konkrétnej výšky náhrady súd prihliadal na kritéria stanovené zákonom a rozhodovacou činnosťou súdov. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých množstva hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu fyzických síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/1/2020 zo dňa 19.11.2020). Bolo na rozhodnutí žalobcu, aké právne prostriedky ochrany osobnosti použije, či mu postačí konštatovanie porušenia jeho práv, alebo sa bude domáhať náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Iný spôsob náhrady škody, vzhľadom na to, že už nie je príslušníkom HaZZ do úvahy neprichádzal. V podanej žaloby sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 8.000,- €.

21. Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby, a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Náhrada nemajetkovej ujmy poskytuje najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je právo na súkromie a rodinný život. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. I keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd musí prihliadnuť aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pričom samotná výška závisí od úvahy súdu a od posúdenia závažnosti vzniknutej ujmy, dĺžky času, po ktorú dochádzalo k protiprávnemu konaniu, intenzity zásahu, vniknutých dôsledkov ako aj od posúdenia špecifických okolnosti konkrétneho prípadu.

22. V predmetnej právnej veci z výsluchu žalobcu vyplynulo, že keby nepracoval nad Smernicou povolený limit týždenného pracovného času v trvaní 48 hodín, vykonával by rôzne činnosti, venoval by sa rodine, manželke, deťom, vnúčatám, športu... Takéto odôvodnenie trávenia mimopracovného času súdu postačuje, veď obdobne svoj voľný čas po vykonaní pracovných povinností využíva takmer každý človek. V rozhodnom období došlo 16 x k obmedzeniu jeho možnosti tráviť voľný čas podľa jeho vôle uvedeným spôsobom, práve z dôvodu, že musel pracovať týždenne dlhšie, ak to povoľuje Smernica.

23. Poukazujúc na uvedené skutočnosti, na dlhodobé porušovanie práva žalobcu na dostatočný oddych, rozsah v akom dochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času ako aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je priznávaná všeobecnými súdmi v iných prípadoch, keď súdy aplikujú ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na primeranú finančnú náhradu v sume 2.300,- €, nakoľko porušením práva Únie bolo skutočne do jeho osobnostnej sféry zasiahnuté. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol zohľadňujúc aj skutočnosť, v akom rozsahu je priznávaná výška nemajetkovej ujmy žalobcom v obdobných súdnych sporoch v rámci Slovenskej republiky. Práca hasiča je náročná, riziková a v rôznych oblastiach života veľmi dôležitá. O to viac je potrebné, aby hasič mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život, aby sa mohol venovať svojim záľubám a pod..

24. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, v súlade so Smernicou 2003/88/ES, v súlade s európskou, aj vnútroštátnou judikatúrou a na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že predmetná Smernica 2003/88/ES aj s poukazom na judikatúru ESD sa vzťahuje aj na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané HaZZ SR, a tiež, že žalovaný je pasívne legitimovaným v tomto súdnom konaní, keďže Slovenská republika po vstupe do Európskej únie je zodpovedná za správnu transpozíciu Smernice do nášho právneho poriadku a v konaní o náhradu škody pre jej nesprávnu transpozíciu za ňu koná Ministerstvo vnútra SR. Súd mal tiež preukázané, že žalobcovi bola spôsobená nesprávnou transpozíciou Smernice do nášho právneho poriadku nemajetková ujma, ktorú v danom prípade je možné nahradiť len vo finančnom ohodnotení.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.
Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.
Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Úspešnému žalobcovi súd priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, nakoľko čo do základu nároku bol úspešný a jeho výška závisela od úvahy súdu. Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.01.2019, sp. zn. 24Co/49/2017 zo dňa 22.02.2018, sp. zn. 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019). Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, súd priznal žalobcovi ako úspešnej strane nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku. Súd nevidel relevantný dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Poukazuje príkladmo na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 168/2018 z 10. októbra 2018 (Rozhodnutie bolo uverejnené pod č. R 41/2018): „ Podľa § 257 C.s.p. súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP.) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho "nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazať stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane... Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov... Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (napr. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000)... Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch, čo daný prípad nie je, súd žiaden dôvod pre nepriznanie trov úspešnej žalobkyni nenašiel, neboli ani tvrdené.

Poučenie:

Ř Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove.

Ř Podľa § 363 C.s.p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ř Podľa § 364 C. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ř Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že :
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ř Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ř Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno i meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ř Podľa § 366 prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak:
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej ujmy nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ř Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ř Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).